

ደ ትውልድ ቅጽ

የ«ያ ትውልድ ተቋም» ልሳን

ያ ትውልድ ቅጽ 1 ቁጥር 1

መስከረም ፲፭ ቀን ፪ ሺህ ፯ ዓ.ም.

ታሪካችሁ ህያው ነው

ጌታቸው ኩምሳ

ጌታቸው ኩምሳ በሲ.ዲ.ዲ. ነፃ የኢ.ሕ.ፓ ኢንተር ግንባታ ክልል
Getachew Kumssa EPRP Inter Zone

መስከረም ወር በሀገራችን ኢትዮጵያ የአዲስ ዘመን መለወጫ፣ በአደይ አበባ ተውባ፣ በመስቀል ወፍ ታጅባ፤ እሴ መስከረም ጠባ የሚቃኝላት፤ ዘመድ ከዘመዱ፣ ወዳጅ ከወዳጁ “እንኳን ለአዲሱ ዓመት አሸጋገረን” የሚባሉበት ወር ነው። ሕፃናትና ወጣቶች ክረምቱን አርፈው ለቀጣዩ የትምህርት ዘመን ደብተር ለብደው፣ እርሳስ ቀርጸው የሚዘጋጁበት ወቅት ነው።

እ...የ...ሃ. አ...በ...ባ...ዬ
አ...በ...ባ...ዬ...መ...ስ...ከ...ረ...ም...ጠ...ባ...ዬ.
ዜማዎች ወሩን የሚያደምቁበት፣ ሕፃናት በልጅ አንደበት በሆያሆዬ ዜማ፣ በአበባየሽወይ...ሊ...ም...ሊ...ም...እናትና አባት የሚመርቁበት፣ “ከብረው ይቆዩኝ” የሚሉበት የመስከረም ወር ናት። ያገራ ሰው መስከረም ይዛ የምትመጣውን በመጠራጠሩ ይመስል ዕንቁ ጣጣሽ ይላታል።

አዎ መስከረም ወር ለያ ትውልድ ብዙ ጣጣ፣ ብዙ ትዝታ አላት። በመስከረም ወር ሁሉም እንዳቅሙ በየቤቱ የመስዋዕት ደም ያፈሳል። የዶሮ፣ የበግ ... ደም። በዓሉን በደስታ ለመቀበል። ብሉልኝ! ጠጡልኝ! ለመባባል። የሥጋ ምንቸት ገብቶ የጎመን ምንቸት እንዲወጣ። መስከረም ወር ለያ ትውልድ የልጆቹ ደም፣ የወጣት እምቦቃቅላ ደም የፈሰሰበት ትዝታ አለበት። የወጣት ልጃገረዶች “ባመት ወንድ ልጅ ወልደው...” ምረቃ ደርግ በየቀኑ ጀግና እየበላ ወቅቱን ትርጉም አሳጥቶታል። ደርግ በዶሮ ፈንታ ወጣት ያነቀበት፤ መስከረም ወር ትውስታ።

መስከረም 02 ቀን 1967 ዓ.ም. የዓፄውን ዘውድ አገዛዝ አስወግዶ በጊዜያዊነት ስም ሥልጣኑን ከሕዝብ የቀማው ወታደራዊው አገዛዝ፣ ደርግ ሥልጣኑን በጨበጠ በሁለተኛው ዓመት መስከረም ወር በኢ.ሕ.ፓ ላይ ጦርነት አወጀ። ለዚህም በከተሞች እስከ ቀበሌ፤ በየገጠሩም እስከ ወረዳ የተቀረጸ የግድያ ዘመቻ መምሪያ “አብዮታዊ ዘመቻና ጥበቃ መምሪያ” በሚል ተቋቋመ። ከዚህ ወቅት ጀምሮ “ጎጃ እርምጃ” በሚል በደርግ ታጣቂ ቡድኖች በተለይ በየከተሞች ግድያ የዕለት ተለት ተግባር ሆኖ እስከ

1970 ቀጠለ። የመንገድ ለመንገድ ግድያው የደም ጥማቱን አላረካው ያለው መንግስቱ ኃ/ማርያም ግድያን በአፈሳ ቀጠለበት። በየአካባቢዎች እስር ቤቶች ተከፈቱ። ወጣቶችና ጎልማሶች ቀንና ለሊት እየተለቀሙ በየእስር ቤቶቹ ታጎሩ። በየአካባቢው እየታፈሱ ከታሰሩት እየተዘገኙ በደርግ ጥይት ተደበደቡ። “ቀይ ሽብር ለዘላለም ይኑር!” የፋሽስቶች መፈክር ሆነ። የሕፃናት ደም አስፈነጠዛቸው። የወጣቶች ደም ሱስ ሆነባቸው። የእናቶች ስቃይ እንደ ቲያትር አዝናናቸው። ደርግና ባንዳዎቹ ወደ ሰው አውሬነት ተቀየሩ። ግድያ፣ ዝሙት፣ ዝርፊያ ቀለባቸው ሆነ። ሀገር ጮሽች፣ እናቶች ለልጆቻቸው የራህልን እንባ ተነፈጉ። የአባቶች ጀግንነት አቀረቀረ። የመንግስቱ ሽብር ብርቅዬ ትውልድ ፈጀ። ሀገር አለጃታዋን ተነጠቀች። ያን ለሀገሩ፣ ለሕዝቡና ለሰንደቅ ዓላማው ፋና ወጊ የነበረ ትውልድ በፋሽስቶች ተቀበረ።

ዛሬ አዲስ ዓመትን ስናስብ መስከረም ወርን ስናስታውስ ደርግ ቀይ ሽብር ብሎ ትውልድ የመተረበትን ከ1970/72 ዓ.ም. ስምንት ዓመት እስር በኋላ መስከረም 24 ቀን 1978 ዓ.ም. በምህረት ፍቺ ስም የገደላቸውን ሰማዕታት በማስታወስና በመዘከር ነው።

መስከረም ወር ለያ ትውልድ ቤተሰቦች የሀዘን ወር፣ ዝክረ ሰማዕታት ወራቸው ነው። በ1978 ዓ.ም. መስከረም 24 ቀን ደርግ በገመድ እያነቀ የገደላቸው ጀግኖች ቤተሰቦች መስከረም ወርን በመሪር ሀዘን ይቀበሉታል። አደይ አበባዎቹን ፋሽስቱ ደርግ ቀጥፎባቸዋልና። የዘርይሁን እህት ላለፉት 28 ዓመታት መስከረም ወርን ሻማ ለኩሳ ዕንባዋን የምታፈስበት ነው። ለሷ መስከረሟ፣ ለሷ አደዬዋ፣ ለሷ አበባዬ ዘርይሁን ነውና። የኢሕአፓ ልጆች፣ የሲዳሞ ጀግኖች፣ ጀግናው ጌታቸው ከምሳ ድቅን ይልባቸዋል። ቁመናው፣ እርጋታው፣ ስነ ሥርዓቱ፣ አነጋገሩ፣ አመራሩ ድቅን ሲል መስከረም ወርን የጨለማ ድባብ ያጠላባቸዋል። ካዛንችሶች መስከረም ወር ይረብሻቸዋል ዮሐንስ ግርማቸው፣ ተሻለ ወንድሙ፣ ንጉሴ ዕውነቱ፣ ጌታቸው አሰፋ፣ ዘርይሁን ባንቲ የመሳሰሉ ወንድሞቻቸውን ደም መንግሥቱ ኃ/ማርያም በአንድ ቀን የዓመት በዓል ምሱ አድርጓቸዋልና።

ወደ 18 የሚጠጉ የኢሕአፓ አባላት በፋሽስቱ ደርግ እየታጎቁ የተገደሉበት መስከረም 24 ቀን 28ኛ ዓመት የሙት ዓመታቸው። በቤተሰቦቻቸው የሚያቃጭለው የሀዘን ደውል ለኛም ይሰማናል። አልረሳናችሁም እንላለን። የትግል ተወርዋሪ ከከብ ብለናቸዋል። የሀገር ብርቅዬዎች፣ የጀግና ተምሳሌቶች፣ የኢሕአፓ መሠረቶች ብለናቸዋል። አጥንታችሁ ብዕር ደማችሁ ቀለም ሆኖ ታሪካችሁ ይዘገባል። ደማችሁ ደማችን ነው። ትውልድ ከፍ ከፍ ያደርጓችኋል፣ ዝናችሁ ብቅ ብቅ ይላል። ታሪካችሁ ህያው ነው! እንላቸዋለን።

«ያ ትውልድ ተቋም» ለመላው ኢትዮጵያ ሕዝብ እንኳን ለ 2006 ዓ.ም. አደረሳችሁ እያልን በዚህ አዲስ ዓመት ለያ ትውልድ ሰማዕታት መታሰቢያ ይሆን ዘንድ የአዲስ ዓመት አበባችንን «ያ ትውልድ» ቅጽ 1 ቁጥር 1 ዕትም እናበረክትላችኋለን። የ«ያ ትውልድ ተቋም» ልሳን «ያ ትውልድ» በቀጣይነት የያ ትውልድ ታሪኮችን፣ ትውስታዎችን፣ ዝክረ ሰማዕታትን፣ መታሰቢያ ባህላትን (የካቲት 66፣ ሜይ ዴይ፣ ማርች 8)፣ ታሪካዊ ቀኖችን (ዐድዋ፣ የካቲት 12፣ ማይጨው፣ ወዘተ) እያስመለከተ ማስነበቡን ይቀጥላል።

«ያ ትውልድ ተቋም» ቀደም ሲልም በተለይ በ1969 ዓ.ም. የዓለም ሠራተኞች ቀን ክብረ በዓል በሰላማዊ ሰልፍ ለማክበር በወጡ ወጣቶችና ሕፃናት ላይ በደርግ አገዛዝ የደረሰውን የአንድ ምሽት ፍጅት በማሰብ፤ በሜይ ዴይ ማለትም ሚያዝያ 23 ቀን 2004 ዓ.ም የተቋሙ ድረ ገጽ www.yatewliid.org or www.yatewliid.com ለመላው የኢትዮጵያ ሕዝብ ይፋ መደረጉ ይታወቃል። «ያ ትውልድ» ድረ ገጽ ለያ ትውልድ ወገኖችና ቤተሰቦች እንዲሁም ለመላው የኢትዮጵያ ሕዝብ በ«ያ ትውልድ ተቋም» ለያ ትውልድ መታሰቢያነት የተበረከተ የመረጃ ድረ ገጽ ከመሆኑም በተጨማሪ በደርግ ነፃ ዕርምጃና ቀይ ሽብር ሰለባ ለሆኑት ሰማዕታት ስምና ምስል በማካተት፤ ተረስተው እንዳይቀሩ ተንቀሳቃሽ ሀውልት ሆኖላቸዋል።

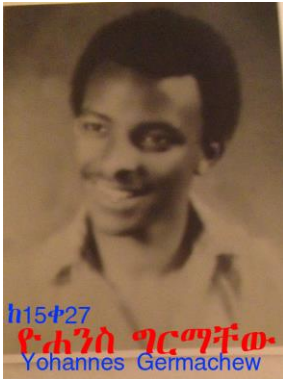
በኢሕአፓ እየታተመ ይወጣ በነበረው “የዜና መጽሔት” ጥቅምት/ሀዳር 1985 ዓ.ም. እንደ ለ.ማ. ምስክርነት “1978 ዓ.ም. በአዲስ አበባ ወህኒ ቤትና ማዕከላዊ ምርመራ ድርጅት ስለ ሞት ሳይሆን ስለ መፈታት ብዙ የሚወራበት ጊዜ ነበር። በተለይ በ1978 ዓ.ም. ሳይፈታ የቀረው የፖለቲካ እስረኛ በርካታው በልቡ እፈታለሁ የሚል እምነት ነበረው። አንዳንድ ደግሞ የተወሰነ ጊዜ እስር ቤት ሊቆይ እንደሚችል ይገምት ነበር። መስከረም 23 ቀን 1978 ዓ.ም. ከሰዓት በኋላ ግን አንድ ነገር ተከሰተ። ወደ 40 እስረኞች ስማቸው ተጠርቶ ቅዳሜ መስከረም 24 ቀን ስለሚፈቱ እቃቸውን እንዲያዘጋጁ ተነገራቸው። ከ40ዎቹ ውስጥ ወደ 24 የሚጠጉ የተለያዩ የፖለቲካ ድርጅቶች አባላት ሲሆኑ ጥቂቶቹ ደግሞ በጂሆቫ ሃይማኖት ጉዳይ የታሰሩ ናቸው።

ከተጠሩት ውስጥ የኢሕአፓ አባላት ቁጥር ወደ 16 ነበር። በብዙዎቹ እስረኞች ዘንድ የዚያን ቀን ጥሪ ከእስር ለመለቀቅ መሰለ። ይህም ምክንያት ነበረው። በተለይ የተጠሩት የኢሕአፓ አባላት ቢያንስ ከ8 ዓመታት በላይ የታሰሩ ነበሩና ከ8 ዓመታት እሥር በኋላ ማን ሞት ይጠብቃል? ሌላው ደግሞ ከዚያ በፊት ፋሽስቶች ደርጎች የፖለቲካ እሥረኞችን ሲገድሉ “እቃችሁን ያዙ” አይሉም ነበር። በሌላ በኩል ደግሞ ለመለቀቅ አለመሆኑን የገመቱ ነበሩ። ይህም ምክንያት ነበረው። በተለይ የተጠሩት የኢሕአፓ አባላት ብዙዎቹ በድርጅቱ የከተማዎች ወታደራዊ ሥራ ላይ ተሰማርተው የነበሩ በመሆናቸውና አንዳንዶች ደግሞ በድርጅቱ ከፍተኛ የኃላፊነት ቦታ ላይ የነበሩ ስለነበር (ለምሳሌ ጌታቸው ኩምሳ) ጥሪው ግድያውን የሚያመለክት ነው ብለው ስለፈሩ ነበር።

ቅዳሜ መስከረም 24 ቀን 1978 ዓ.ም. ዙሪያቸውን የተሸፈኑ ከራሺያ ለፋሽስቱ ደርግ “ሶሻሊዝም ግንባታ” ተብለው የተለገሱ እስረኛ ማኅሪያ መኪናዎች መጡ። የተጠሩት ሁሉም እቃቸውን ይዘው ወደነዚህ መኪናዎች ውስጥ ገቡ። ያን ቀን ከርቸሌ ውስጥ ከወትሮው የተለየ ጥበቃ ይታይ ነበር። ለመፈታት ቢሆን ኖሮ ከዚያ በፊት እንደዚያ ዓይነት ጥበቃ አልነበረም። ለማንኛውም ወንድሞቻችን ከተፈቱ በኋላ ቢቻል የዚያን ቀን ቅዳሜ ከሰዓት በኋላ ካልቻሉ ደግሞ እሁድ እለት ጠዋት መጥተው መፈታታቸውን እንዲያረጋግጡልን ተባብለን ተሳስመን ተለያየን። አዎን የመጨረሻ መሳሳም። በተባሉት ቀናትም ሆነ እስከመጨረሻው ግን ወንድሞቻችን አልመጡም።“

በ “የሚያነቡ እግሮች”፣ በግርማይ አብርሃ፣ 2002 ዓ.ም. አ.አ. እንደተገለጸው “ቅዳሜ መስከረም 24 ቀን 1978 ዓ.ም. ከከርቸሌ ወደ ማዕከላዊ ምርመራ ተወሰዱ። ማዕከላዊ እንደደረሱም በቃል እንደሚፈቱ ተነግሯቸው ወደ አንድ አዳራሽ ተሰበሰቡ። ከዚያ

በኋላ ግን ሁለት ሁለት ሆነው እየተጠሩ በሰለጠኑ ወታደሮች አማካኝነት እየታነቁ ተገደሉ። በዚህ ዕለት ለህልፈት የተዳረጉትም በጠቅላላው ቁጥራቸው 40 የሚደርስ እሥረኞች ሲሆኑ የሚከተሉት የኢሕአፓ አባላት ይገኙበታል።

1. ጌታቸው ኩምሳ (በቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ ዩንቨርሲቲ 4ኛ ዓመት ተማሪ የነበረ) በሲዳሞ የኢሕአፓ ኢንተር ዞን ከፍተኛ 15 ታሰሮ ወደ ከርቸሌ የተላከ
2. ዮሐንስ ግርማቸው ከፍተኛ 15 ቀበሌ 27
3. ንጉሴ እውነቱ ከፍተኛ 15 ቀበሌ 27
4. ዘርይሁን ባንቲ ከፍተኛ 15 ቀበሌ 27
5. ተሻለ ወንድሙ ከፍተኛ 15 ቀበሌ 27
6. ጌታቸው አሰፋ ከፍተኛ 15 ቀበሌ 28
7. አምሃስላሴ ጌታነህ
8. ከበረ ኃይሌ
9. ቴዎድሮስ
10. ሙሀዲ ከማል
11. ሱሌማን መሃመድ
12. ቴዎድሮስ አሰፋው
13. ዘውዱ ኃይለሚካኤል
14. አሰፋ ረጋሳ
15. ሰለሞን ግርማ
16. ተስፋዬ ገብረ ማርያም
17. ዓለም ኪዳኔ
18. አስናቀ ጌታቸው፤ የኢሕአፓ አባል የነበረውና በከፍተኛ

15 እስር ቤት ኮማንደር በመባል የሚታወቀው አስናቀ ጌታቸው በ1970 ዓ.ም. በከፍተኛው እንደታሰረ ከመቅጽበት ወደ “አብዮቱ ካምፕ ተቀላቀልኩ” በማለት የሚያውቃቸውን ጨምሮ በርካታ እስረኞችን በማስያዝ፣ በመግረፍ፣ በማሰቃየትና በማስገደል አሳዛኝ ድርጊት በመፈጸም ሕይወቱን ለማትረፍ ለከፍተኛ 15 ገዳዮች ያላደረገው ጥረት አልነበረም። እነሱም የሚፈልጉትን ያህል ተጠቅመውበት ወደ ከርቸሌ ወረወሩት። በሌሎች ደም ሊያድናት የጓጓላትን ሕይወቱን ደርግ ከላይ ከተጠቀሱት ለድርጅታቸውና ለሀገራቸው ፍጹም እምነታቸውን ጠብቀው ከተሰዉት ጋር ደባልቆ ገድሎታል።

ደርግ የዛሬ 28 ዓመት በምህረት ፍቺ ስም ለገደላቸው ወደ አርባ የሚጠጉ ወገኖች የተሰማንን ጥልቅ ሀዘን እየገለጸን የ«ያ ትውልድ ተቋም» መጀመሪያ ቅጽ ቁጥር 1 ልሳን በ“ያ ትውልድ” ስም ለንባብ ማብቃታችን የሰማዕታት ወገኖቻችንን ታሪክ ህያውነትን ለመመስከር ብቻ ሳይሆን ታሪካቸው ከትውልድ ትውልድ ይተላለፍ ዘንድ በር ከፍተኛ ለያ ትውልድ ወገኖችና ቤተሰብ አባላት ተስፋን፤ ለወደቁት ወገኖች ቤተሰብ ብርታትና ጽናትን ይስጥልን እንላለን።

የያ ትውልድ ታሪክ ህያው ነው!!!
yatewliid@yahoo.com, yatewliid@gmail.com, yatewliid@hotmail.com